שם: _____ כיתה: _____

לסרטון (דקה)

# עַל רֹאשׁ הַגַּנָּב בּוֹעֵר הַכּוֹבַע

פתגם עממי ביידיש

**במשפט אחד:** מי שממהר להתגונן לפני שהאשימו אותו, מסגיר את עצמו.

## 1 מתחו קו בין המילה לפירוש שלה

| | |
|---|---|
| **גַּנָּב** | מה שלובשים על הראש |
| **בּוֹעֵר** | מי שלוקח משהו שלא שלו |
| **כּוֹבַע** | שורף, כמו אש |

## 2 השלימו את הפתגם

**על ראש הגנב** _____

## 3 קומיקס

ציירו או כתבו סיפור על מישהו שמיהר להתגונן, ובכך גילה את עצמו.

| מה קרה | מה הוא אמר | איך גילו |
|---|---|---|
| | | |

## 4 ואם זה קרה לכם?

מתי הגנתם על עצמכם לפני שמישהו האשים אתכם? איך אפשר אחרת?

---

---

---

למורה

# על ראש הגנב בוער הכובע

לסרטון

**מתאים ל:** כיתות ד'–ח'  **זמן:** כ-20 דקות

**מטרת השיעור:** להבין את הפתגם ולדבר על אחריות ועל התגובה כשמאשימים.

## מהלך מוצע

1. **צפייה בסרטון (דקה).** סורקים את קוד ה-QR או נכנסים לעמוד באתר.
2. **דיון (5 דקות)**
   - למה מי שעשה משהו לא בסדר מתגונן לפני שהאשימו אותו?
   - האם כל מי שמתגונן מהר הוא בהכרח אשם? מה עוד יכול לגרום לנו להילחץ?
   - מה עדיף לעשות כשעשינו טעות?
3. **סיפור קצר (5 דקות).** זוגות כותבים סצנה קצרה שבה מישהו "מסגיר את עצמו" בלי שאף אחד חשד בו, ומציגים אותה לכיתה.
4. **דף העבודה (5–10 דקות).**

## רקע

הפתגם הגיע לעברית מיידיש, ומספרים עליו סיפור עממי: בעיירה נגנב משהו, והרב הודיע לכל האנשים שהתאספו: "אני יודע מי הגנב. הכובע שלו בוער!" ומישהו מיד שלח יד לראש לבדוק את הכובע שלו. ככה נתפס הגנב.

## תשובות

- **1:** גַּנָּב = מי שלוקח משהו שלא שלו • בּוֹעֵר = שורף, כמו אש • כּוֹבַע = מה שלובשים על הראש
- **2:** בוער הכובע
- **3:** אין תשובה אחת נכונה.
- **4:** אין תשובה אחת נכונה.

## פתגמים קרובים באתר

לא כל הנוצץ זהב • לא דובים ולא יער • אין הנחתום מעיד על עיסתו